

**ФОРМУЛАТА „МУЛТИКУЛТУРИЗЪМ И ИНТЕГРАЦИЯ“ НА НАРОДИТЕ
В ЗАПАДНА ЕВРОПА**

Тодор Недев

В статията се акцентира на формулата „мултикултуризъм и интеграция“, т.е. съжителството на различни култури и интеграцията на народите в Европа, и на актуалните дебати по този проблем в Германия, Франция, Италия и Великобритания в края на 2010 г.

В началото на първото десетилетие на XXI век в развитите страни на Западна Европа по икономически и политически причини се засили имиграцията от Северна Африка и Близкия изток. Традиционно във Великобритания има най-много имигранти от бившите ъ колонии и най-вече от Индия, Пакистан, Афганистан и Бангладеш. Същите процеси протичат и във Франция, Италия, Испания и Германия, където вече живеят милиони чужденци. Само в Германия живеят над 3 милиона турци и над милион арабски и африкански имигранти.

Често сме свидетели на бурни протести и стълкновения на имигрантите с местните власти в тези държави.

След демократичните промени в Източна Европа, а особено въз основа предоставените възможности за движение на хора, стоки и капитали като основно предимство за новоприетите страни – членки на ЕС, от тези страни на Запад се засили също имигрантската вълна. През двадесетгодишния преход от Изток на Запад потърсиха препитание милиони източноевропейци. Само от България са над 1,3 милиона. Най-много те са в Испания, Германия, Италия, Великобритания, Гърция и др.

Депортирането на роми от Румъния и България в края на 2010 г. по решение на френските власти даде начало на оживени дискусии както в Европейския парламент и ЕК, така и в политическото пространство на Франция, Германия, Великобритания, Италия и др.

Обективните причини за възникването на проблема са както икономическата криза и закриването на работни места, така и ниската квалификация на имигрантите и трудната им реализация на претенциозния трудов пазар в Западна Европа. Но в същото време западноевропейските страни през 2010 г. започнаха постепенно да излизат от кризата. В страните – членки на ЕС, се очаква икономиче-

The article focuses on the formula ‘multiculturalism and integration’, which defines the presence of different cultures and the integration of the peoples in West Europe. Central to the article are current debated on this issue in Germany, France, Italy and Great Britain in the end of 2010.

ският ръст средно до края на 2010 да стигне от 0,5 до 1 %, а в Германия – 5 %. Но именно в Германия и Франция политици от ранга на канцлера Ангела Меркел и президента Никола Саркози в тази ситуация, със свои изказвания и действия, дадоха начало на остри дискусии. Това се случи, когато ЕС прие програма за развитие до 2020 г. и призовава, по време на Третата конференция по глобална политика, която се проведе в гр. Маракеш, Мароко (през октомври 2010 г.), европейските страни да си изработят единна общоевропейска позиция по отношение на всички глобални световни проблеми, за да може Европа да влияе на световната политика и икономика.

„Или европейците ще се обединят, или на Европа ще започнат да вярват по-малко, отколкото можем да предположим” заяви еврокомисарят по въпросите на конкуренцията Хоакин Алмуния. Европейски страни с коренно различни възгледи по отношение на глобалните въпроси на световната икономическа криза, изменението на климата и дисбаланса в икономиката „създават много повече проблеми на ЕС, отколкото внасят принос при тяхното разрешаване...”

Бан Ки Мун, генерален секретар на ООН, заостри вниманието на участниците на тази конференция за развитието на добросъседските отношения между държавите с общи граници и за свободното придвижване на хората, за нормализиране на световния политически климат и създаване на благоприятни условия за глобално и регионално развитие.

Формулата „мултикултуризъм–интеграция”, т.е. мирно съжителство на хора с различни култури в Европа, е в процес на преоценка. Повод за това дадоха депортациите на ромите от Франция и изказването на канцлера на ФРГ

А. Меркел на форум на младежката организация на Християндемократическия съюз (ХДС). В тази дискусия наля масло в огъня книгата на члена на директорския съвет на Бундесбанк Тило Сарацин „Германия се самоликвидира“.

Християндемократите превърнаха интеграцията, т.е. адаптирането на чужденците към германския начин на живот, в основен елемент на своята политика. Така на практика те се противопоставят на идеите за мултикултуризъм, който отрича необходимостта от съществуването на доминираща култура в дадена държава. Имигрантите се призовават да се адаптират и интегрират в съответните страни, като се научат да говорят местните езици. В тази насока президентът на Р Турция Абдулах Гюл съветва по „Дойче веле“ своите сънародници в Германия „да научат идеално немски език и да го говорят без акцент“.

На Запад има и политици с крайни изказвания, като лидера на баварските християндемократи Хорст Зеehoфер, който проповядва идеята Германия да не приема повече имигранти от „чужди култури“, каквито са тези от Турция и арабските държави.

Канцлерът А. Меркел пледира, че в Германия „важи законът, а не шериатът“. При съдебни дела сред имигранти на практика се допускат и някои изключения. При семейно-битови съдебни дела сред имигранти се прилагат правните закони на държавата, от която те произхождат, а не на тази, в която живеят, но само ако те не противоречат на германското законодателство и това се прави въз основа на международни споразумения.

Съдебната практика в Германия според Йоаким Люблинг изглежда по съвсем различен начин, и то от много десетилетия. „За да не прилагаме повече шериата, ще трябва да се свържем с повече от 100 държави и да прекратим действащите споразумения, което е напълно немислимо, да не кажа невъзможно“, казва той.

В актуалния дебат в Германия относно интеграцията на мюсюлманите в обществото се чуват критични гласове, които твърдят, че германската правна система се е ислямизирала. Затова специалистите препоръчват да се ползва чужда литература и да се знаят чужди езици за подготовка и протичане на съдебните дела. Така поне съветва професорът по международно частно право Хилмар Крюгер. Самият той ползва добре арабски, фарси и турски език.

При семейно-битовите съдебни дела, казва проф. Крюгер, „не става дума да бъде въведено изпълнението на смъртна присъда чрез замеряне с камъни, според ислямските обичаи, а преди всичко за съдебни отсъждания по въпросите на честта и наследството“.

В отговор на твърдението за ислямизирането на правната система в Германия проф. Х. Крюгер счита, че такава заплаха няма и че тези съдебни дела са водени въз основа на легитимното право на Германия от 1896 г. „Оттогава чужденците в страната биват съдени по международното частно право, както е в много държави от Тайланд до Колумбия, съгласно правото на страната, от която произхождат лицата в делото, и това е нещо, което досега бе безспорно.“

Отношенията „мултикултуризъм и интеграция“ в условията на глобализация и глокализация (регионализация) според нас на практика не бива да противопоставят, а да се допълват, за да се обогатяват начинът на съвместен живот на народите с различни култури в Обединена Европа.

Адрес за контакти

Доц. д-р Тодор Недев
ВСУ „Черноризец Храбър“
Юридически факултет